

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Evsebivs || De Euangelica pr[a]eparatione

Eusebius <Caesariensis>

[Augsburg], 1522

VD16 E 4299

Quod deus unus est. Cap. ix.

urn:nbn:de:hbz:466:1-34477

& sic ipsum colere ac salutare oportet, aut certe ita intelligendum est, quemadmodum nonnulli praeceptorum dicebant, et pro eis accipientes, & unum supplentes, ut sit, tu solus unum es. Non enim multa deus est, ut singuli nostrum ex innumerabilibus fere compositis; sed unum est uere ens. Diuersitas enim cum differentia in ente faciat, in ortum non entis peruenit.

Quod Deus ineffabilis sit CAPVT VIII

Propterea cum Moses omnesque prophetarum ineffabilem rem intellectusque solum percipibilem deum esse doceant. Huiusque rei symbolum scriptum apud eos quattuor uocabulis nomen dei ferat, quod proferre non possunt. Consona his enim Plato in magna epistola dicit, Fabile inquit nullo modo est, sed ex multa inhaesione inhaerentiaque, ut ita dixerim, circa rem ipsam & uita & integritate repente, quasi ab igne accensum lumen animo innascitur, quod seipsum alit. Hoc quidem lucis exemplum multo prius ante Platonem Hebraeorum propheta protulit dicens. Signatum est super nos lumen uultus tui domine, dedisti latitudinem in corde meo. Et rursus. Et in lumine tuo uidebimus lumen.

Quod Deus unus est. CAPVT. IX.

Moses unum esse solummodo deum docuit. Audi enim dicit Israel. Dominus deus tuus unus est. Plato quoque in Timaeo, calum unum, & deum unum esse dicit his uerbis. Vtrum igitur recte unum calum esse dicimus, & deum unum esse dicimus, an multos innumerabilesque dicere rectius erat? Vnum inquit certe siquidem ad exemplar creatum est. Quod enim intellectiua continent animalia, duplicatum esse non potest. Qui & si secundum aliorum consuetudinem plures nonnunquam esse deos dicere uideatur, ab epistola tamen ad Dionysium, ubi deorum nomen eorum epistolarum facere principium dicit, quas negligenter, & ad gratiam aliorum non ex animi sui sententia scripserit, ab unius uero dei nomine illas incipere, quas studio suis addidit, apte patet unum deum putasse. De signo inquit epistolarum, quas cum studio mitto, & quas non recte arbitror te meminisse. Aduertendum autem est tibi diligenter, quia multi a nobis literas petunt, quos repellere non possumus. Cum ergo studio, & ex sententia scribimus animi, deus principium epistolae praebet. Cum autem non, non deus sed dii. In legibus

bus uero a priscis id se didicisse his uerbis ostendit. Deus igitur, ut a priscorum sermone accipimus, cum principium, finem, & medium rerum omnium contineat, recte omnia natura perfectus determinat, cui semper adheret iustitia seuera ultrix eorum, qui diuinam legem cōtemnunt, quā qui ad beatitudinē erigit, humiliter seruat. Si quis autē arrogantia elatus, pecunijs, aut dignitatibus efferat, uel fortuna corporis, & iuuentæ amentia incensus, animū deturpat, & quasi nullo principe ac duce, indigens, ipse alijs posse se p̄esse arbitrat: is derelictus a deo, uniuersa cū sodalibus suis perturbat, & multis magnus quidem uidet, breui autē diuinitus detectus, seipm domū / ꝑ a triamq; suā simul euertit. Hæc Plato. Tu autē quod dixisti, dixit principium, finē, & medium rerum a deo contineri illi prophætico conferras. Ego deus primus, ego etiā post hæc. Qd̄ uero natura perfectus determinat dixerit illis similes rectitudines sciuit facies eius. Qui autem dicit iustitiā deo adherere ultricem eorum, qui diuinam negligūt legē, illi consentaneum. Iustus dominus, & iustitiam dilexit. Et mihi uindictā, & ego ulciscar dicit dominus. Quod humiliter deo adheret, qui ad beatitudinem erigitur, illi compar est. Post dominum deū tuū ambulabis, & deniq; quod a deo derelinquat, q̄ arrogantia effertur, illi omnino quadrat. Deus superbis resistit, humilibus autē gratiam prabet. Et latitia impiorum casus singularis. Sed hæc quidem de uno Deo dicta sufficiant.

De Verbo. CAPVT. X.

Nunc de unigenito filio dei, quē uerbum dominū & deū ex deo Hebræorum scriptura esse denotat, dicendum est. Moses igitur apertissime domini appellationem bis posuit dicens. Et pluit dominus a domino ignem & sulphur, ubi bis quattuor uocalium ineffabilē cōcursum, quo ineffabile nomen dei significat, cōscripsit. Et Dauid quoq; & propheta & rex Iudeorum in psalmis scripsit. Dixit dominus domino meo, sede a dextris meis. Quomodo em̄ a dextris domini dominus sedet, nisi duas personas intelligamus? Quā q̄dem rem alibi apertius dicit, Deū omnipotentem & creatorem omnium esse dextris assidentē patris declarans. Verbo inquit domini cæli firmati sunt, Saluatorē quoq; ip̄um omnium, qui eum suscipiunt, his uerbis ostendit. Misit uerbu eius,

B iij & sa/